

Sygn. akt VI GC 89/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 września 2015 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSR del. Marta Zalewska**

Protokolant: inspektor Agnieszka Chmiel

po rozpoznaniu w dniu 2 września 2015 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) Spółka z o.o. z/s w T.

przeciwko : **Zakład (...) Spółka z o.o. w D.**

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. zasądza od powoda : (...) Spółka z o.o. z/s w T. na rzecz pozwanego : Zakład (...) Spółka z o.o. w D. kwotę 7.598,63 zł (siedem tysięcy pięćset dziewięćdziesiąt osiem złotych 63/100) tytułem kosztów procesu,

III. zarządza zwrot powodowi od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Rzeszowie kwoty 4.000,00 zł - tytułem niewykorzystanej zaliczki na wydatki,

IV. zarządza zwrot pozwanemu od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Rzeszowie kwoty 3.618,37 zł - tytułem niewykorzystanej zaliczki na wydatki.

Sygn VI GC 89/15

UZASADNIENIE wyroku z dnia 02.09.2015r.

Powód (...). ZO.O. w T. wniósł o zapłatę od pozwanego Zakład (...). ZO.O. w D. kwoty 300.349,22 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 09.12.2014r. W uzasadnieniu wskazał, iż dochodzi odszkodowania z tytułu nienależytego wykonania umowy przez pozwanego, przez co poniósł szereg kosztów związanych z usunięciem wad (szkoda majątkowa). Dnia 12.11.2013r. zamówił u pozwanego usługę malowania proszkowego konstrukcji stalowych barier, która miała być wykonana zgodnie z normami i dokumentacją techniczną. Powód odebrał przedmiot zamówienia, przetransportował konstrukcje stalowe na plac budowy w Belgii, zaś w dniu 12.12.2013r. w wyniku kontroli przeprowadzonej przez inspektorów w Belgii zostały ujawnione wady w postaci odprysków i ubytków powłoki malarskiej od powłoki cynkowej tych konstrukcja. Powód niezwłocznie powiadomił pozwanego o w/w wadach, lecz ten odmówił przyjęcia reklamacji i wykonania naprawy. Powód musiał we własnym zakresie i na własny koszt dokonać naprawy, a niezwłoczne usunięcie wad było konieczne, bowiem w przypadku dłuższego opóźnienia w pracach budowlanych powód zostałby obciążony przez belgijskiego inwestora karami umownymi z tytułu opóźnienia w realizacji inwestycji. Szkoda powoda polegała na poniesieniu kosztów ponownego transportu oraz ponownego malowania proszkowego, które to koszty powód ujął w tabeli. Łączna kwota kosztów wyniosła 244.186,36 zł netto, do czego powód doliczył podatek VAT. Jako podstawę prawną żądania pozwu powód wskazał art. 471 kc.

W odpowiedzi na pozew (154-158) pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu wskazał, iż pozwany użył właściwych materiałów i wykonał dzieło właściwą techniką, a wady dzieła tkwiły w materiale dostarczonym przez powoda, bowiem to powód pokrył powłoką cynkową konstrukcje stalowe, które następnie proszkowo pomalował pozwany. Pozwany zaprzeczył, iż powód na własny koszt usunął wady. To pozwany ponownie pomalował konstrukcje. Usuwając z nich uprzednio farbę i ocynk, pokrył je na nowo powłoką cynkową, a następnie pomalował w sposób jak uprzednio. Pierwotnie dzieło wykonał zgodnie ze specyfikacją zamówienia, zaś przyczyną odspojenia był błędny dobór przez powoda farby zastosowanej do powłoki cynkowej, bądź nieprawidłowa formuła powłoki cynkowej. W dalszej części zarzucił, iż roszczenie odszkodowawcze w zakresie wysokości szkody nie zostało w żaden sposób udowodnione. Zakwestionował wyliczenie szkody z tabeli jako absurdalne, zwłaszcza, że wysokość wynagrodzenia wynosiła 24.889,54 zł. Gdyby powód przy odbiorze przedmiotu zlecenia zbadał rzecz, już wówczas można by było stwierdzić ewentualną wadę, co pozwoliłoby uniknąć kosztów. Pozwany zakwestionował wiarygodność dokumentacji załączonej do tabeli w zakresie konieczności ponoszenia wskazanych tam kosztów, kary umownej za nieterminową realizację zlecenia, zarzucił brak mocy dowodowej wyliczenia powoda, jak również faktur VAT jako nieprawdziwe i nie logiczne dowody zakupu materiałów i wykonania prac związanych z ocynkowaniem i malowaniem proszkowym. Faktury VAT, dołączone do pozwu nie mają związku ze sprawą, na co wskazuje choćby odmienny kolor farby wskazany w tych fakturach w stosunku do wymienionego w specyfikacji zamówienia.

W odpowiedzi (k.175-181) powód rozszerzył żądanie pozwu do kwoty 356.926,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 09.12.2014r. Uzasadnił, iż w związku z wadami, powstałymi z wyłącznej winy pozwanego (brak przygotowania chemicznego konstrukcji stalowych przed malowaniem, co doprowadziło do odpadania farby) powód zmuszony był ponieść koszty ponownego transportu konstrukcji do Polski i dokonać ich ponownego malowania. Z uwagi na opóźnienie powoda w realizacji umowy inwestor (...) w Belgii nałożył na powoda karę umowną, a opóźnienie to wynikało z konieczności ponownego transportu i pomalowania barier. Brak wiedzy pozwanego o grożącej powodowi karze umownej nie ma znaczenia przy odpowiedzialności pozwanego z tytułu odszkodowania. Kara umowna wyniosła 13.600,00 euro. Pismem z dnia 05.05.2015r. spółka (...) odmówiła powodowi wypłaty całości wynagrodzenia. Powód poniósł szkodę w wysokości tejże kary umownej, co wynika z pisma (...) do powoda z dnia 05.05.2015r.

Na rozprawie w dniu 02.06.2015r. (k. 311/2 -312) pełnomocnik pozwanego, ustosunkowując się co do rozszerzonego żądania powództwa wniósł o jego oddalenie i uzasadnił, iż kara umowna jako wynikająca wyłącznie ze stosunku zobowiązaniowego między powodem a jego kontrahentem nie rozciąga się na pozwanego. Zarzucił, iż wysokość kary umownej nie została w żaden sposób przez powoda wykazana: brak dowodu zapłaty, brak wskazania, za jaki okres i w jaki sposób została naliczona. Zarzucił, iż powód nie udowodnił wysokości szkody, bowiem przedłożył jedynie dokumenty prywatne oraz tabelę, w których nie wiadomo dlaczego taka, a nie inna ilość godzin została wskazana, z jakich powodów wystawiono FV z tytułu inspekcji czy innego koloru farby.

W odpowiedzi pełnomocnik powoda (k. 312) wyjaśnił, iż kara umowna nie została zapłacona, bowiem kontrahent potrącił ją z wynagrodzenia powoda, zaś pozostałe koszty wynikające z Fv i kart pracy odnoszą się bezpośrednio do nr zlecenia, tożsamego z nr zamówienia, złożonego przez powoda pozwanemu.

Sąd ustalił, co następuje:

Powód przesłał pozwanemu e-mailem w dniu 12.11.2013r. zlecenie wykonania malowania proszkowego konstrukcji stalowej barierek załączając doń specyfikację, które pozwany w tym samym dniu przyjął w odpowiedzi zwrotnej. Przedmiotem zlecenia było oczyszczenie mechaniczne konstrukcji po uprzednim ocynkowaniu ich przez powoda, które to ocynkowanie powód zlecił, tak jak dotychczas, ocynkowni w D.. Po oczyszczeniu powód miał wykonać malowanie proszkowe w postaci nałożenia dwóch warstw farby o wskazanych w specyfikacji grubościach (...). Farbę zakupił na własny koszt według wskazań w co do koloru, kodu i producenta Termin realizacji strony ustaliły na 19.11.2013r. Pozwany wykonał malowanie proszkowe po uprzednim mechanicznym i chemicznym oczyszczeniu powierzchni ocynkowanych w sposób szczegółowo opisany przez świadka K. P. (zezn. k. 313/2), analogicznie jak w poprzednich zamówieniach, tą samą technologią. Technologia mycia i odtłuszczenia powierzchni cynkowych została opracowana wcześniej przez dostawcę preparatów C., a cykliczna kontrola jakości tej technologii u pozwanego

wykazywała zachowanie norm przez pozwanego (dowód: zezn. Św. P. k. 315, protokoły kontroli jakości k. 303-309). W trakcie prac do pozwanego przyjeżdżali pracownicy powoda w ramach kontroli jakości i sprawdzali stan zawansowania prac oraz grubość powłoki. Nie dokonano wówczas, jak i przy odbiorze od powoda pomalowanych konstrukcji, kontroli przyczepności powłoki, gdyż były to badania niszczące (wymagały nacięć), nie wskazywało na złą przyczepność, a powód działał w zaufaniu do profesjonalizmu pozwanego. Pozwany po zakończeniu procesu malowania również nie dokonywał kontroli badania przyczepności, jak również badania jakości i składu ocynkowanej powierzchni, gdyż nie ma takich możliwości technicznych. Pozwany wykonywał wcześniej podobne usługi dla powoda i nigdy nie stwierdzono wad tego typu prac. Poza sporem było, iż pozwany z tytułu wykonanych prac wystawił 2 faktury w dniu 21.11. i 10.12.13r. na łączną kwotę 24.889,54 zł. Powód odebrał z zakładu pozwanego pierwszą część pomalowanych konstrukcji, które przetransportował we własnym zakresie do miejscowości D. w Belgii na stację kolejową na miejsce montażu balustrad. Było to drugiego tygodnia grudnia. Inspektor z ramienia kolei belgijskich poprzez nacięcia w różnych miejscach stwierdził odspoinowanie farby od powłoki cynkowej (zeznania świadków T. L. k.312-313, R. P. k.313, św. R. O. k. 314/2-315). Dnia 12.12.13r. przedstawiciel inwestora przesłał do powoda e-mailem informację, iż na wszystkich barierach malowanych proszkowo odchodzi farba, przyczyną może być niewłaściwe przygotowanie chemiczne przed pomalowaniem, cynk, gdzie był potraktowany chemią, przybierał ciemniejszy kolor i z tych miejsc farba nie odchodziła tak łatwo, zaś miejsca, gdzie był kolor srebrny, z łatwością odchodzi (dowód: e-mail ze zdjęciami k. 37-41). Wówczas całość dostawy została przewieziona z powrotem do Polski, druga część dostawy w ogóle nie wyjechała z Polski. Pozwanemu w ciągu tygodnia czasu od tej reklamacji zostało wysłane e-mailem zgłoszenie wady. Powód przy pomocy inspektora stwierdził odchodzenie powłoki lakierniczej od ocynkowanej powierzchni. Pozwany nie uznał reklamacji. Powód oczyścił elementy z farby i cynku, ponownie je ocynkował, zlecając prace ocynkowni (...) w D.(dowód: zezn. Św. T. L., R. P. k. 313). W ramach zachowania dobrych stosunków z powodem jako klientem pozwanego, pozwany dokonał kolejnego pomalowania konstrukcji stalowych niemal w 100 % zamówienia (zeznania św. K. P. k. 314). Po otrzymaniu reklamacji od powoda pozwany próbował ustalić we własnym zakresie przyczynę odchodzenia farby. Uzyskał informację od kontrolera jakości z ocynkowni w D., iż miesiąc wcześniej nastąpiła wymiana kąpeli cynkowej poprzez zmianę składu mieszanki (metoda G. (...). Jeden z kontrahentów ocynkowni (...) zgłaszał problemy z matowieniem po zastosowaniu mieszanki G. (...), zaś po otrzymaniu informacji co do nowej mieszanki zmienił stosowaną chemię. Pozwany na etapie przyjmowania zamówienia od powoda oraz wykonywania malowania nie miał wiedzy co do zmiany tej technologii (dowód zeznania świadka K. P. k. 313/2-314, św. M. L. k. 314-314/2,).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zeznania w/w świadków oraz dowody z dokumentów prywatnych, które w swej treści wzajemnie się potwierdzały i uzupełniały, zatem były wiarygodne.

Sąd oddalił wniosek dowodowy z zeznań świadka T. A. jako dot. okoliczności zbędnej dla rozstrzygnięcia sprawy oraz prowadzący do zwłoki w jej rozpoznaniu (świadek ten nie stawił się na rozprawę), bowiem świadek ten zgodnie z tezą dowodową zgłoszoną przez powoda w pozwie (k. 4), a potwierdzoną na rozprawie przez pełnomocnika powoda miał zeznawać na analogiczne okoliczności, na które zeznał już świadek T. L. i R. P. (art. 227 kpc i 217 § 3 kpc). Zwłaszcza odnosi się to do tezy dowodowej na okoliczność zagrożenia dla powoda karami umownymi w razie barku niezwłocznego usunięcia ujawnionych wad. Na tę okoliczność został już przesłuchany świadek R. P., z których zeznań wynikało, iż o takich karach za opóźnienie, grożących powodowi od jego kontrahenta belgijskiego pozwany był informowany przez powoda; pełnomocnik powoda obecny na rozprawie, mając możliwość przesłuchania świadka szerzej w tym przedmiocie zadawał świadkowi konkretne pytania (protokół k. 313)

Sąd oddalił wnioski dowodowe z odpisów KRS stron, fv pozwanego oraz wezwania do Zapaty wraz z zpo na podstawie art. 229 i 230 kpc

Oddalił wniosek dowodowy stron obu stron postępowania z opinii biegłego sądowego na okoliczność przyczyn odprysków i ubytków farby oraz na okoliczność, czy pozwany miał możliwość na etapie produkcji stwierdzić skład zastosowanej powłoki cynkowej. Przeprowadzenie tego dowodu byłoby sprzeczne z zasadą ekonomiki postępowania,

wydłużając proces i narażając strony na dodatkowe koszty, gdyż niezależnie od wyników tejże opinii Sąd oddaliłby powództwo, co uzasadni w rozważaniach prawnych.

Oddalił też wniosek dowody z tabeli (k. 42-45), jako niespełniający wymogu dokumentu (brak podpisu art. 245 kpc), ponadto została ona sporządzona przez powoda jako zastawienie tzw. kosztów reklamacji, nie był to zatem dokument źródłowy tych kosztów. Tym samym mógł on zostać potraktowany przez sąd wyłącznie jako wyjaśnienia powoda.

Sąd nie czynił ustaleń w zakresie przedmiotu dokumentów prywatnych w postaci fv, wz, CMR, zleceń wewnątrzzakładowych transportów list wysyłkowych, kart pracy 9 k. 46-132). Nie był w stanie bowiem ocenić, czy dotyczą one kosztów poniesionych przez powoda z tytułu wadliwego wykonania dzieła przez pozwanego, nie był w stanie zweryfikować kwot tych faktur w powiązaniu z kartami pracy , co tyczy się zwłaszcza transportu. Niewystarczające były w tym przedmiocie wyjaśnienia pełnomocnika na rozprawie (k. 312/2), gdyż wpisanie tożsamego nr zlecenia na tych dokumentach i to tylko niektórych (fv k. 47) nie dowodziło, że stanowiły one koszt naprawy dzieła, transportu czy inne koszty wynikłe z nienależytego wykonania zobowiązania przez pozwanego.

Sąd zważył, co następuje:

Strony zawarły umowę o dzieło (art. 627 kc). Powód reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika w sposób nie budzący wątpliwości wskazał i uzasadnił podstawę faktyczną i prawną żądania pozwu: art. 471 kc. Swoje roszczenie odszkodowawcze w postaci kosztów naprawy dzieła i związanych z tym kosztów transportu wywiódł z nienależytego wykonania przez pozwanego dzieła. Do przyjęcia odpowiedzialności odszkodowawczej z art. 471 kc wymagane jest spełnienie kumulatywne trzech przesłanek: nienależyte wykonanie umowy, adekwatny związek przyczynowy między tymże a szkodą oraz wysokość szkody. Wszystkie te przesłanki zgodnie z rozkładem ciężaru dowodu udowadnia poszkodowany, w tym procesie powód. Powód nie udowodnił dwóch przesłanek tejże odpowiedzialności: adekwatnego związku przyczynowego oraz wysokości szkody. Adekwatny związek przyczynowy w rozumieniu art. 361 § 1 kc polega na wykazaniu przez poszkodowanego, że z nienależytego wykonania umowy przez drugą stronę umowy wynikły koszty oraz że miały one charakter celowy i niezbędny. Dotyczy to tak konieczności poniesienia tych kosztów co do zasady jak i wysokości. Innymi słowy w tym przypadku powód winien był wykazać, iż koszty objęte tabelą, dołączoną do pozwu, były konieczne do usunięcia wad. W zakresie wysokości szkody powód winien był wykazać, czego dotyczyły dołączone do tabeli faktury VAT oraz pozostałe dokumenty prywatne w postaci nazwijmy to kart drogowych, które to kopie w swej treści zresztą były mało czytelne i niezrozumiałe dla sądu (k. 74- 133). Winien był wykazać powód konieczność wykonania transportów na określonych w tych dokumentach trasach i odległościach i wedle stawek tam wskazanych. Tymczasem powód ograniczył się w tym procesie do przedłożenia wyłącznie dokumentów prywatnych w postaci faktur VAT oraz nieczytelnych pod względem przedmiotu wydruków transport list i tzw. Kart drogowych (k.74-132). Zabrakło w tym procesie przynajmniej dowodu z zeznań świadków, np. osób wykonujących transport, jak również wystawiających faktury VAT, którymi to zeznaniami należało wyjaśnić, czego dotyczyły w/w dokumenty prywatne oraz że miały one związek z usunięciem wad oraz dlaczego takie a nie inne stawki zostały przyjęte w fakturach. Powyższe rozważania odnoszą się również do żądania tytułem odszkodowania zapłaty równowartości kary umownej. Powód mimo zarzutu pozwanego nawet nie podał twierdzeń w tym przedmiocie, a tym bardziej nie zawniósł żadnych dowodów na okoliczność, za jaki okres i w jaki sposób została naliczona kara umowna, z jakiego powodu został nią obciążony powód. Wymogu udowodnienia tych okoliczności nie spełniło dołączenie przez powoda tabeli, z której wynikało potrącenie przez kontrahenta z Belgii kwoty 13.500,00 euro (tabela k. 184, tłumaczenia k. 232-234). Tabela wskazywała tylko, iż kara ta jest wynikiem otwarcia stacji kolejowej w dniu 28.02.14r. , zamiast w dniu 22.12.13r. Natomiast powód nie dowiódł żadnymi środkami dowodowymi, o ile został przekroczony termin umowny po poprawie prac przez pozwanego i czy termin wskazany w tabeli został przekroczony z powodu tych opóźnień. Wątpliwości co do wiarygodności budzi pismo (...), kontrahenta powoda do powoda z dnia 5.05.15r. (dowód: pismo tłumaczone z tabelą k. 229-236), z którego treści wynika, iż prace nie zostały przygotowane, nie zostały ukończone zgodnie ze specyfikacjami, co wskazuje, iż przyczyną braku zapłaty powodowi były nie tylko opóźnienia. Nie wiadomo też, bo nie wynikało to z twierdzeń powoda , zwłaszcza umowy z dnia 17.06.13r., co było przedmiotem tej umowy, czy zakres prac zleconych w nie powodowi był ten sam, czy szerszy. Finalnie w piśmie tym kontrahent zobowiązał się zapłacić wszystkie zobowiązania. Ponadto sama umowa zawarta przez powoda z

kontrahentem belgijskim (dowód: umowa z dnia 17.06.2013r. k. 241-266, tłumaczenie jej fragmentu k. 237-240) budziła wątpliwości sądu w zakresie podstawy i wysokości naliczenia kary umownej przez belgijskiego kontrahenta, która to kara została zastrzeżona w art. 9. Na oryginale tejże umowy bowiem przekreślono kwotę 500 euro i dopisano odrębnie 200 euro za każdy dzień kalendarzowy zwłoki, jak również opatrzone odrębnym komentarzem, iż TARKOM nie akceptuje art. 9 jako nie omówionego. W świetle powyższego wątpliwym jest, czy rzeczywiście zasadnym było obciążenie powoda kwotą 13.500 euro przy takiej adnotacji i czy obciążenie to wynikało li tylko z opóźnienia prac należących do pozwanego jako podwykonawcy. Kwestii tych powód nie wyjaśnił i nie udowodnił. Rację należy przyznać zatem pozwanemu, że nie stanowi szkody, jako zdaniem sądu nie pozostające w normalnym związku przyczynowym, automatyczne przerzucanie kwoty kary umownej na podwykonawcę, w tym wypadku powoda tylko dlatego, że taką, a nie inną kwotą powód został obciążony przez swoją stronę umowy. Innymi słowy powód winien był w tym procesie wyjaśnić i stosownymi środkami dowodowymi udowodnić okres pozostawania powoda w opóźnieniu z tytułu realizacji umowy na rzecz kontrahenta belgijskiego, wysokość i sposób naliczenia tej kary umownej przez tegoż kontrahenta oraz iż opóźnienie to wynikało z nienależytego wykonania umowy przez powoda. Powód nie spełnił tych wymogów wbrew obowiązkom z art. 6 kc. Z tych względów Sąd zaniechał ustaleń co do przyczyn odwarstwienia farby, tj. czy leżały one po stronie powoda czy też pozwanego (tzw. nienależyte wykonanie umowy przez pozwanego jako 3. przesłanka odpowiedzialności kontraktowej)

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 108 kpc w zw. art. 98 § 1 i 3 kpc. Na koszty po stronie pozwanego jako wygrywającego proces złożyły się wynagrodzenie minimalne radcowskie 7.200 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł oraz wydatki na koszty przesłuchania świadków (koszty podróży świadków , łącznie kwota 381,63 zł)